

ЛИТЕРАТУРНИ НОВИНИ

3 Двуседмичникъ за литература, изкуство, наука и общественъ животъ

Излиза два пѣти въ месеца, освенъ презъ юлий и августъ. Ръкописи назадъ не се връщатъ. Всичко да се изпраща на адресъ: ул. „Оборище“ № 6 — Варна. Пощенска чекова сметка 7941.

Редакторъ БОРИСЪ ЧЕРНЕВЪ
Варна, 15 януарий 1944 — III

Одобрень и препоръчанъ съ окръжно № 8165 отъ 18. XII. 1943 г. на Министерството на Народното просвещение. Годишенъ абонаментъ 60 лв., за чужбина 100 лв. На настоятели специални отстъпки.

19

ИЗКУСТВО И ХУДОЖЕСТВЕНА КУЛТУРА

Изкуството е най-важниятъ факторъ за създаване художествената култура на единъ народъ. И ако днесъ историята говори съ възторгъ и удивление за културата на древнитъ народи: египтяни, халдейци, елини, римляни и др. то е поради величавото изкуство, което създадоха тия народи презъ времето на своето съществуване.

„Народъ безъ изкуство е като пролѣтъ безъ цвѣтъ, гора безъ пойни птички и младостъ безъ любовъ“ — казва нашиятъ голѣмъ ваятель Андрей Николовъ. Такъвъ народъ е осъденъ на

увлѣчение и енергия и постиженията въ областта на живописъта, скулптурата и графиката въ последнитъ години сж изненадващи. Преминала презъ всички стадии и течения на своя развой: натурализъмъ, художественъ реализъмъ, импресионизъмъ, експресионизъмъ, модернизъмъ и създава ценни творби, и днесъ младата ни живопись догонва и дори стои наредъ съ живописъта на стари културни народи, които иматъ задъ гърба си богата художествена традиция. Много художествени изложби зачестили въ последно време, осо-

и меценати. На човѣка на изкуството днесъ се гледа, едва ли не, съ снизходителна насмѣшка. Той не е отъ този свѣтъ. Неговитъ блѣнове и видения сж празни нѣща. Той си е биваль, наистина, и въ миналото не винаги разбранъ и оцененъ, а още повече днесъ, когато на повърхността на живота изплаватъ и се ценятъ своего рода личности, притежатели на материални блага. И все пакъ, българскиятъ художникъ твори. Нищо не е въ състояние да спре творческия му пламъкъ. Той пише картини, скулптира, и ни показва красо-

Напустнахъ изложбата на варненскитъ художници съ пълно сърдце: видѣхъ таблата на артисти, които искрено сж търсили да се домогнатъ до едно честно изкуство.

А има и нечестно изкуство: изкуството на тия, които търсятъ на всѣка цена да стигнатъ до целта на тѣхното творчество — продажбата!

Николай Фолъ

никватъ тайнитъ въздействия на изкуството и го възродяватъ.

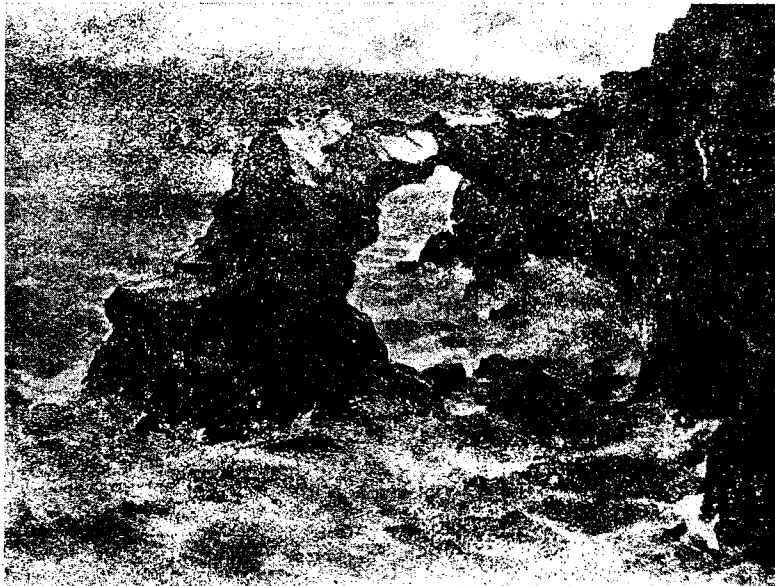
Къде се крие тайната на художественото въздействие? Пре-

петна и багри най-характерното отъ природата, изразя въ физиономията, сцени отъ живота или тревогата въ душата. Такава тво-

Стефанъ Гадуларовъ

Добруджански дворъ

Георги Белчевъ

Архитектъ

забравя и загиване.

Презъ кѣсиятъ периодъ на свободенъ животъ, българскиятъ народъ прави завидни постижения въ областта на наука, индустрия, техника и изкуство и смѣло крачи въ полето на културата. Това се дължи на свежата енергия и дееспособността на нашето племе. Съвременнитъ ни изкуства стоятъ на една висота, на каквато малко народи могатъ да се радватъ. Отъ всички видове изкуства, обаче, изобразителнитъ сж най-солидно представени. Българскиятъ художникъ твори съ нестихващо

бено въ столицата, нѣкоя отъ които се радватъ на голѣмъ мораленъ и материаленъ успѣхъ, показватъ съ какъвъ ентузиазъмъ, идеализъмъ и упоритостъ работи българския художникъ, въпрѣки лишенитъ и тежкитъ условия, при които живѣе. Какъ гледа, обаче, обществото на тия творци на духовни блага? Какъ се посрещатъ тѣхнитъ творби изобщо, особено въ днешниятъ вѣкъ на меркантилностъ, динамизъмъ и военна психоза? Отъ кѣде черпи артистътъ творчески сили и вдъхновение, безъ да има съчувственици, покровители

тата въ живота и природата. Презъ картинитъ си той ни кара да общуваме съ нея и да я заобичаваме съ възторгъ. Съ хармонични багри и линии той чрта контуритъ на човѣшкия идеалъ — красотата въ живота. И когато зрительтъ се изправи предъ истинската сериозна творба и заживѣе въ мира на изкуството, откъснатъ за мигъ отъ всѣкидневното безразличие, чакъ тогава той почувствува величието на твореца. Защото все пакъ човѣкъ е духовна личностъ и дълбоко въ душата и сърдцето има запазено кѣтче, кѣдето про-

ди всичко въ свѣтогледа на художника, въ неговия натюрмелъ, какъ той чувствува и изживѣва нѣщата, красотата въ природата и живота; какъ ги изразява въ зависимостъ отъ техническитъ му срѣдства и възможности, неговиятъ стилъ и колоритъ. Съвършенната картина се създава отъ културенъ художникъ, вдълбоченъ въ себе си, съ артистична душа и наблюдателностъ, съ установенъ характеръ и мирогледъ. Овладалъ изразнитъ срѣдства чрезъ техниката, поклонникъ на свещенната простота, той твори и скрепява въ линии,

рба е откровение, защото е създадена съ мъжа или възторгъ, тогава, когато художникътъ има да каже нѣщо на свѣта. Творбата завладява зрителя и го кара да изживѣе сжщитъ чувства и настроения, бунтъ или примирение, преживѣни и отъ самия творецъ. Такива творци сж белязани отъ Бога, а творбитъ имъ сж шедьоври, предъ които човѣкъ немѣе и благоговѣе.

Художествениятъ уровень на българскиятъ народъ не е на тѣй високо стѣпало. Ние нѣмаме художественото богатство на стар-

Следва на IV стр.

Владимиръ Зеленгоровъ

СЛАДЪКЪ СЪНЪ

Друга година чичо Гане не се бъркаше въ кѣсната работа на жена си, ала тая есенъ, щомъ тя забодѣ хурката, той както си седѣше до огъня, извърна глава, погледа какъ вретеното играе въ ржцетъ ѝ, помълча като че пресмѣтна нѣщо, па стана:

— Станке, започвашъ вече, а? — и попила съ два прѣста нишката ѝ.

— Човѣче, ама ти нима отбирашъ отъ женска работа? — ахна тя и отпуста вретеното.

— Е, отбирамъ! — посмути се чичо Гане — ами отдалече като гледахъ, нишката ми се видѣ една дебела, пѣкъ то очитъ ми четворици.

— Тѣнко ли е преденето ми? Харесва ли ти, а? — стрелна го стрина Станка дяволито съ чернитъ си очи.

— То... азъ не отбирамъ много, ала не е лошо. Ами за какво предешъ?

— За децата ще е всичко. Може и за менъ да отдѣля, колкото за една фуста.

— Ами за мене? За менъ нѣма ли да има?

— Е, Гане! За тебе! Ти нали зимасъ си ши!

— То, вѣрно, шихъ си, ама

ги подносишъ, та нѣмамъ нови дрехи за предъ хората, за празникъ, дето е речено. Та викахъ, викахъ да стѣкмишъ тая зима и за менъ малко шаекъ. Ако не стигне вълната, изпреди го потъничко, пѣкъ азъ може да видя тамъ панталони и палто да си ошия. За тѣхъ по-малко шаекъ ще иде и по се намиратъ шивачи.

— Гане, що думашъ, бре? Не си гражданинъ, та да си шиешъ панталони? Па и нѣма да си приличаме. Азъ съ фуста, ти...

— Прилика! Видѣла се е тая нашата прилика, ами...

— Да не си намислилъ да ме оставишъ, бе поразенико? — изсмѣ се гласно стрина Станка, па току изведнажъ сви устни. — Човѣче, послушай ме! Ти си орачъ-дърваръ. Панталонитъ не сж дреха за тебе. Тѣсни сж, дерагъ се лесно, избѣляватъ. За потури си ти, за потури. По-мѣчно се кжсатъ и могатъ да се обръщатъ.

— То... права е приказката ти — обади се по нѣкое време чичо Гане като изподземи, — ала кой носи вече потури? Не виждашъ ли, че отъ година на година всѣки нахлузва панталони. Па и да ти кажа ли: съ по-друго око гледатъ вече хората на човѣкъ съ панталони. По на по-

читъ го иматъ. Съ потури ли си всѣки те смѣта за простъ, иска да те измами. Па и детето ни. Не виждамъ ли, че като отида въ града при него, бѣга, срамува се отъ мене.

— Какъ така ще бѣга, ще се срамува отъ баща си! Сигурно се срамува отъ мустацитъ ти. Нали гражданинъ все бръснати ходятъ. Не е зле и ти да обръснешъ твоитъ. Па и шапката, шапката да смѣнишъ. Тая е много... Отъ туй ще е срама на детето. Не ще да е отъ потуритъ. Малко ли хора ходятъ въ града съ потури.

— Мустацитъ каишъ, а? — умърлуши се чичо Гане и ги заглади съ прѣсти? За гуглата лесно. Ще си купи нова, по-хубава, ама... ама каква? Като си ошие панталони, да си купи граждански. Не, не е той за гражданска шапка. Каскетъ да си купи! Апашитъ носятъ каскети. Не, той ще си купи единъ хубавъ калпакъ. Но мустацитъ. Та тѣ сж толкова голѣми. Засуква ги, гордѣе се съ тѣхъ. — Ще си ги оставя — отсѣче изведнажъ — ама гражданинъ не ходили съ мустаци. Тѣхна работа.

— Гане, ами нѣма ли да те е срамъ да се покажешъ предъ хората? — обади се пакъ жена му. — Кое? За мустацитъ ли? —

сепна се той.

— За мустацитъ! Съ панталони като те видятъ хората, ще се подсмѣятъ, па и децата. Като ще гракнатъ следъ тебе.

— Ще гракнатъ! Ще се оставя азъ на децата — стана чичо Гане и се запилъ изъ двора.

— Пустиятъ му човѣкъ! — заоправя кѣделята си стрина Станка — какво му е хрумнало! Панталоне...

„Врънъ, врънъ, врънъ, панталоне, врънъ, врънъ“ — запѣ вретеното въ ржката ѝ.

„Мръъ, мръъ, ами, мръъ“ — запреде котаракътъ край огнището. Замисли се тя: дали пѣкъ да вземе да му изтъче шаекъ, да си ошие панталони, да се облѣче... и ето го чичо Гане предъ очитъ ѝ, ама не такъвъ, какъвто е, ами гражданинъ. Върви по улицата, спретнатъ, наперенъ и подмладенъ. Изкачатъ жени по вратницитъ: „Я па Гане! Какъвъ хубавецъ станалъ! Да не повървашъ, мари, че може да бжде толкова стегнатъ. Е, пустата му Станка. Кой е като нея сега!“

Тропотъ на кола прекъсна мислитъ на стрина Станка. Станата завърза нишката на падналото вретено и слѣзе на двора. Подъ навеса на плѣвника чичо Гане изправяше сжковитата си снага, издигаше бравдата надъ

главата си и съ все сила я забиваше въ дебелъ пѣкъ, като се мжчеше да го разцепи. По слепаената му неподстригвана скоро коса стърчеха едри ржжени сламки. По небръснатото му овално лице се стичаха капки потъ. Той ги избръсваше съ истрития ржжавъ на вехтата си аба, по-стегваше пояса си и пакъ вди-гаше бравдата.

— Божичко, какъвъ размѣкнатъ мжжъ съмъ имала — ахна стрина Станка, като че ли не бѣше го виждала такъвъ — Хорскитъ мжже обръснати, стегнати, а моятъ разтърбушенъ като човалъ. Па и тия мустаи! Нѣкоя вечеръ като заспи, ще грабна ножицата и фрасъ, фрасъ, ще отрѣжа едина, па ако не го е срамъ, да си държи другия.

— Какво ахкашъ, жена? — изправи се чичо Гане срещу нея.

— Какво ахкамъ ли? — срѣза го изведнажъ тя — Я се погледни, какъвъ си! Остава и пѣкътъ ти да лѣсне. Иматъ хорскитъ жени човѣци, ама... А ти! На коя жена не ще се отсѣче мжжъ, като те види. Гашитъ не може да си върже, панталони ще ми носи. Мислѣхъ, ала ще има много да чакашъ, докато видишъ шаекъ, щомъ като си такъвъ смѣкло — връцна се тя и влѣзе сърдита въ кѣщи,

За книгата, за писателя, за хората...

Един разговор с писателката Анна Каменова

Война. Земята гори, а хората търсят упование.

Столицата ни, въпреки всичко, е царствено хубава в своята зимна премъдрост, както винаги в такива дни. Снежинки в луд бег летят, премръзват погледа, а студеният вятър леко щипа лицата на замръзналите минувачи.

В един такъв декемврийски ден дръзнах да наруша с своето посещение тишината в уютния дом на писателката Анна Каменова. Вълзох с бодро настроение и струя студ, за да открадна от скъпите минути на трудолюбивата и плодотворна писателка, а разговора си да споделя с вас читатели на „Литературни новини“.

Разговорът подхванах без предисловия:

— Вашата страсть да пътувате ни даде възможност да се насладим от вашите прекрасни пътеписи, събрани в книгата „Неповторимото“, които, разпийни в нашите литературни издания, не можеха така да очароват четяца.

— Отдавна пишете пътеписи в свръзка с пътуванията в нашата и далечни чужди земи. Напоследък събрах някои от пътеписите си само за нашата страна.

— Наистина, вашите пътеписи се отличават от тези на другите наши писатели. Защо така широко се разработи тоя най-нов литературен вид в нашата литература?

— Най-новият литературен вид, който напоследък особено много се очерта с пътеписите. Неоспорим факт е, че пътеписите се търсят и четат в последно време. Всъщност обича пътуването. Който не може да си позволи тази радост иска поне „на втора ръка“, през очите на другите, да се докосне до широката светлина. Или, ако сам е пътувал из тези места, да провтри своите впечатления с тези на другия читател. Особено е засилен интереса на читателя към опознаване на нашата родна земя.

— Какво сте целили да дадете на българския читател в вашите пътеписи?

— Не съм търсила да дам в моите пътеписи географска представа или един мъртав пейзаж, само с външни очертания. Моята задача е била да се опитам да доловя и изразя настроението, душата на един кипарис, една скала, един град или обитател на селище.

— Сборникът „Неповторимото“ е наистина един ръдък

бисер в тоя литературен вид на нашата словесност... А пропонаме имаме удоволствието да четем второ издание на вашия роман „Харитиният гръх“? Този факт е от значение за нашите писатели...

— Този роман, наистина, отдавна бѣ изчерпан, но не мислех, че сега е най-подходящия момент за ново издание. В последните години се появи на книжния пазар едно яростно търсене на преводна книга. Колкото по-далечна бѣ преведената литература и по-екзотичен сюжетът, толкова повече се търсеше тази книга. Тя привлича голѣма част от българската публика и действуваше като опиум.

Това бѣ в годините, които предшествуваха войната. От 1941 г. насам, обаче, от като войната почна да се чувства и у нас, мисълта на всеки българин за нашата родина ни обзе още по-силно, особено в връзка с усилията за обединението на нашето племе. Тогава почувствувахме по-силно желанието да подчертаем всичко наше, от най-малкия до най-големия, от най-младия до най-стария, от най-учения до най-простия. Всъщност потърси да разгадае елементите на сила и на особеност на родния ни бит и всрѣд самия ни народ.

— Тогава?

— Тогава стана един прелом в душата на голѣма част от българските читатели и всички затърсиха българската книга, за да открият в нея образа и силата на българина и на българското. Това бѣ не само едно желание, а и една необходимост.

Затова не трѣбваше да ни очудва, че от три години насам почва едно засилено издаване и преиздаване на съчинения на български писатели и то в много хиляди екземпляри.

Кратка пауза, която нарушавам с последния си въпрос:

— Не мислите ли, г-жа Каменова, че военният дух на времето, победата на материалното над духовното, въпреки всичко не успѣха да угасят в човѣшката душа романтичното?

— Да. Би могло да се помисли, че в тези времена на свръхнапрежение романтичното остава на заден план. Действителността ни показва обратното. Романтизмът не увѣхва. Напротив, и в такива времена на свръхусилия, на лишения, на съмнения, романтичното завладява души и ни с нова сила, и в четенето на

У ДОМА

Мама хвърля трошци на птиците, тѣ над двора летят на ята. И от нейните тъмни зеници капят тежки зърна доброта.

Като птици децата ти прѣснати, преле яват понѣкога тук, и през зимата в нощите късни твоят дом е далечния юг.

Дните детски минаха под твоето дихание. И днес, майко, ти с мисъл си храниш, и с зърна доброта от ржцетѣ, очитѣ с тѣх глада си в свѣта да наситимѣ...

Но напразно е всичко, напразно, и остават ржцетѣ, очитѣ ти празни!

ПРОБУЖДАНЕ

Щом веднаж напустнеш башината хижа щом веднаж преминеш първия завой-свършено е вече с твоето безгрижие, свършено е вече с твоя чист покой.

Едно похвално дѣло

Има един скромен образ, една скромна фигура в нашия обществен живот, която често пъти изненадва обществото с много интересни прояви.

Това е фигурата на българския народен учител.

На тази мисъл ме наведе случая, който ще предам по-долу.

В с. Вжбел, никополска околия, от няколко години срѣдищния директор г. Иван Йорданов е започнал едно велико дѣло. Той е избрал най-хубавия начин за възпитание на българското дете в детска почта възраст. По лично свой начин той е организирал един хубав оркестър от двайсетина мандолини, един хармоний, няколко китари и едно

романтични произведения хората изпитват наслада, отмора и забвение, дори нов потик за работа, творчество и подвизи.

Така си обяснявам — завършва г-жа Каменова — повишен интерес към романтизма на „хубавото старо време“, към романтичната, чиста любов, която се опитвам да възпроизведа в романа си „Харитиният гръх“, за да възкрася образи, които ни сж близки и скъпи и които издигат моралния, духовен и вътрешен живот на нашето население.

Ставам и се сбогувам с най-сърдечни пожелания за нови успѣхи в литературата.

Димитър Добрев

Ала ти незнаеш и вървиш със радост, друмишата дълги бѣгат, нѣмат край, преминаваш лесно всяка преграда, и пред теб само слънцето сияй.

И вървиш през здрача и през свѣтлината, а зад теб остават ниви, лѣсове. Своята родна хижа, нейде по земята, ти забравяш бързо в чужди градове

И живѣеш в къщи пълни с шум и слънце, бдиш да бѣде будна само твоята цел, ала спи дълбоко малко плодно зрънце, нѣкога зарито в твоето сърце.

Спи и чака само, чака своето лѣто. Идва нощ дълбока... Без да сътиш ти, то пониква кротко, гледа над земята и разпуква пшпкки, почва да цвѣти.

Ти тогаз сънуваш, че се пак завръщаш, там където прѣв път си видѣл свѣта и пробуден още си пред своята къща, и през съзи блѣскаш нейната врата.

Магда Петканова

КНИЖОВНИ НОВОСТИ

Пред извора на живота
от проф. С. Казанджиски

Съ право проф. С. Казанджиски бележи в предговора към книгата си: „Писани в различни времена и по разни поводи“, тези статии носят следите на времето си, но продължават да бъдат близки на интересите ни и днес. Правотата на тези думи се подчертава от бързото изчерпване първото издание на книгата. И лесно обяснимо — обсегът и сжчината на темите, начина на разрешаването им и живото обществено чувство на автора увличат и задоволяват читателя.

В новото издание на „Пред извора на живота“, наред с статиите: „Пред извора на живота“, „Колективният човѣк“, „История и народ“, „Национално съзнание“, „Духът на нашето образование“, „Индивидуализмът на Пенчо Славейков“, „Д-р К. Кръстев — личност и дѣло“, „А. Страшимиров като народопсихолог“, е помѣстена и новата студия — „Отечествен ландшафт и народна психика“.

Книгата е издание на „Хемус“

Книгите на българските класици
художествено подвързани, в постоянната изложба
на българската книга в книжарница

ХЕМУСЪ СОФИЯ, ул. Солун 2

Чичо Гане знаеше: ще ѝ мине и час пак ще му се усмихне, ала защо да е така! Защо да ѝ сърди! Кой има такава весела и шеговита стопанка като него. Па и една чистница е. Дрехите треперят на нея като ги облича. Всичко ѝ иде от ръжи. Какво повече той може да иска от нея. Трѣбваше да ѝ гледа като писано яйце. Е, не я е ударил. Не ѝ се е скарал, ама туй, дето е нехасно малко към себе си. Нали кавгата им е все за туй, че не се бръснѣл често, че влизал кален и не знам какво още. Нима той не обича чистичкото! Нима не харесва да е винаги стегнат, спретнат като нея, ама... работата му е такава: дърва влачи, оре, около стоката се върти. Не е чиновник, та да е толкова чист. Затуй той не ѝ се сърди, кога го хока, защото вижда, че тя обича чистичкото, но за това, дето му рече, че не е за панталони... Защо да му каже така! Та с какво той е по-долен от другите!

„Ще ѝ докажа, че ме бива за панталони — махна изведнаж с ржка така силно, като че ли искаше да отрже дърво. Затуй си се зад плѣвника и след малко изкочи с вдигнати по-

тури, закопчана рѣ и стегнат пояс. Помисли малко, па шука на нѣкъде из селото.

И вода си донесе стрина Станка, и дървата внесе, и добитка пригласи, а той не се вестна никакъв. „Дали пък не се е разсърдил — помисли си тя — е, не биваше да му се карам, мжно ми е сега, добряк е, работник е, добре гледа къщата и децата, ама туй дето е размжкнато...“

Както си бѣше мижаво и префунѣло, слънцето се прекатурна зад планината. Отдолу избуя една прозрачна, мека синина, посгжсти се, сгжсти и забули селцето. Тук-таме свѣтнаха прозорци, хората се заприбираха и улиците сгљхнаха. Прибра се и стрина Станка, запали лампата и седна да прѣде. Децата вечеряха, легнаха си, а чичо Гане не си идѣше. Чак по нѣкое време тя го чу да се кашля по двора и след малко тропна вратата. Стрина Станка зна на да го сгљчи, но като го видѣ, остана с отворена уста, погледа го един миг, па току се спусна към него:

— Мжж, ама ти ли си! Ти ли си това, бе?

— Е, па я съм — усмихна се чичо Гане. — Тя прокара рж-

ка по гладко избръснатото му лице и попила кжсо постриганият мустаци:

— И подстригал си се?

— Ами, че подстригах се.

Тя свали шапката му, завъртѣ се нѣколко пъти около него и заповтаря: „Какъв си ми хубав, какъв си ми хубав!“

Чичо Гане стоеше крокто и само се усмихваше с една тъничка, много тъничка усмивка. Стрина Станка ненадейно се притисна до него, обви двѣтѣ си ръце около врата му и го цѣлуна по двѣтѣ избръснати страни.

— Е, жена, и ти като децата — уж влигна той ржка да ѝ отстрига, ала ржката му се отпусна и а помилва по главата. Стрина Станка пак се притисна до него: „Като си ми хубав. А знаеш ли колко добре ще бѣде — зашепна му тя — сега като си се подстригал, да си омиеш главата.“

— Па да се омия, какво... — Гане, че не е зле и да се окъпеш, бе! — загледа го въ очите и пак го цѣлуна — откога не си се кжпал. Ще изнеса коритото. Топла вода има. Ще се измиеш, ще ти дам чисти дрехи да се облѣчеш. Че я виж ризата си на какво е заприличала.

— А бе да си омия главата, па кжпането... остави го.

— Хайде, послушай ме! Всичко ще мине с един труд. Па за панталони, ако остане вълна, азъ... Ама хайде, окжпи се!

Щом пък толкова настояваш — предаде се чичо Гане. Тя му сложи да похапне и припа на за коритото.

Докато той се ми, тя все се въртѣше около него, подхвърляше закачки или го плискаше с вода.

Е, стига де, стига си играла — уж я гљчеше той, ала търсѣше сгода да ѝ плисне. А когато стрина Станка се мушна под завивката при него, той ѝ притисна така силно, че тя се изкикоти с глас. Чичо Гане се поуслуша да не би да сж се разбудили децата, па и се замоли: Ама че изтъчеш шаекъ за панталони, нали?

— Ще видимъ. Не бързай толкова! Има време, — не отстъпваше стрина Станка, и тя пак започнаше...

— Е, стига де! Ще ти изтъча, ако обещаеш да ходиш по спретнат, ако... — предаде се тя най-после, сгуши глава на мишницата му и заспа. Чичо Гане се заслуша въ равномерно ѝ дишане, помилва я леко по

лицето и се усмихна... видѣ се наистина въ панталони. Чист спретнат, какъвто го искаше жена му. Излиза от къщи, краи край училището и влиза въ кръчмата: „О, Гане, добре ми дошъл“ — става кръчмарът на крака, подава му столъ и застава пред него, като че ли чака разрешение да седне. Чичо Гане го изглежда, като че ли иска да прецени колко струва и влига ржка: „Шише ракия с мезе“. Кръчмарът се спуска към теб. Влизат други селяни и поздравяват чинно новия гражданинъ. Зеръ, всеки човѣк носи панталони. Дожда време за избори. Мислят хората кога да изберат за съветник мислят да се спрат на него. Той е човѣк с панталони и палто. Значи не е простъ. Нѣма да се посрамятъ да го изпратят и при по-големите хора да свърши нѣщо за селото. И ето го чичо Гане управникъ. Сутринъ, вечеръ, идат хората да му, търсят, питат, съветват се с него. Той обещава на всеки, дава му съвети и и отпуска глава до тая жена си, попригисва се до нея, заспива кротко, сладко, като дете.

Владимир Зеленогорски

Погледъ върху изложбата на варненските художници

На втория ден на Коледа съпоставяща тържественост се откри общата художествена изложба на Д-вото на варненските художници. Тържественост не от нивка куртоазия, а спон-

вънния колорит, че се получава чудна хармония. „Грънчаръ“ е сжича оригинална картина. Георги Велчев, когото сме имали случай да видим в миналото, още веднаж се подчер-

настроението у него е толкова наситено, че ни се чувства близко. Иванъ Лазаренко, майсторъ на тоновете, ни очарова с естествеността, която постига. Той е ту слънчев, ту сладко меланхоличен. Пречупил рамките на плакатността Власи Лингорски се допират до очудване постижения. Неговите „Изъ Троянъ“, „Езерово“, гаяят околото и будят въ душата топли настроения. Ценни като сюжетъ и изпълнение сж работите на Петъръ Михайловъ. Той се стреми да си послужи съ по-сложни средства, като майсторски се е справилъ.

Съ сжичият капризен материал, какъвто е акварела, е изпълнила работите си сполучливо и Станка Петкова. Майсторка на боята, където се е движела четката, всичко е оживило. Натюр морта „Грозде“ е добре изучена работа. „Песенката“ е пластично и талантливо постижение въобще.

Одухотворени сж портретите на Йорданъ Пиндиковъ. Неговиятъ стремежъ къмъ колорирани-

карикатурите на Боянъ Преславски. Като не се гледа на боята, при които е постигната хармония, карикатурите на Преславски сж майсторски постижения. Не напразно тѣ приятно занимаватъ.

Нѣщо, което буди очудване, това сж скулптурните предмети въ изложбата. Жечо Арнаудовъ просто изненадва. Неговите работи на дърво сж пластични и високо художествени творби. Интересно като изпълнение е барелефа на Хауптмана, работа на Гр. Серафимовъ. Василь Ставревъ е оригинален. Като идея и изпълнение е постигнато много въ „Майчинство“, а групата му „Чрезъ просѣта къмъ обнова“, макаръ и миниатюръ, повдига духа и ни заразява съ движенията си.

Духътъ на старите резбари сигурно не би се оскърбилъ отъ работите на Иванъ Стаевски. Въ неговите работи има майсторство въ формата и находчивост въ идеята. Оригинални и интересни сж орнаментните работи на Веска Генова. Тукъ търпение-

УЧАСТИЕТО НА МАЛКИТЕ ВЪ СПИСВАНЕТО НА ДЕТСКИТЕ ВЕСТНИЦИ И СПИСАНИЯ

Преди десетина години, когато бѣхъ учител на село, заедно съ директора на училището — покойния Стоянъ Ивановъ, зетъ на Хр. Смирненски и Фома Фомичъ, почнахме да издаваме единъ детски вестникъ „Детски трудъ“, списванъ изключително отъ децата. Като учители, искаме да застъпимъ по този начинъ „принципътъ на самодейността“, та да активизираме учениците. Излъзоха отъ вестника ни всичко на всичко два броя. И въ първия и въ втория брой, покойния Ивановъ, отъ името на редакцията, писа по една статия, едната къмъ учителите, другата къмъ родителите, въ които ясно и просто чртаеше програмата на вестника.

Какъ бѣше посрещната тази наша инициатива, и какъвъ успехъ има въ „Детски трудъ“, не е твърде важно. Важното е, че тогава този нашъ опитъ ме научи, че твърде рано е да се дава възможност на децата отъ основните училища да се проявяватъ като писатели и поети. Всичко у тѣхъ е толкова още неукрепнало, че да се мисли, че едно дете ще се прояви още въ ранната си възраст като творецъ на трайни произведения на изкуството, е много смѣшно.

Твърде много бѣха случаи, когато децата буквально преписваха, или записваха заучени нѣкога стихотворения отъ други автори и ни ги пращаха като свои. Умишлено или неумишлено — но вършѣха го това мнозина отъ тѣхъ. Това го виждаха и знаеха и други учители, които ни бѣха въ помощъ въ работата.

Независимо отъ всичко това, много бележъ е още духовния и чувствения багажъ на децата, за да могатъ да излъчватъ настроения и да рисуватъ образи и характери. Съ други думи: подхранватъ съ духовна храна другарите си — по-малки или по-големи отъ тѣхъ.

Че децата трѣбва да се учатъ да се изразяватъ и да съчиняватъ, трѣбва. Но могатъ и трѣбва да бждатъ поощрявани само отъ своите учители, които сж поели този ангажиментъ и които сж тѣхни духовни бащи. Тѣ ще ги похвалятъ предъ другарите имъ; тѣ ще имъ пишатъ хубави бележки; тѣ ще имъ даватъ и всички други видове награди. По този начинъ ще бждатъ поощрявани много повече деца, отколкото чрезъ страниците на нѣкой вестникъ, където биха се помѣстили едва ли не работите на 4 — 5 деца само отъ цѣлата страна. И по такъвъ начинъ само толкова деца биха се радвали, до като останалите стотици, които сжщо биха изпращали материали до редакцията, биха се огорчили толкова много, както често се огорчаватъ и самите писатели.

Ежъ защо детските списания и вестници трѣбва да се списватъ само отъ писателите, които иматъ и какво да кажатъ на децата, защото сж много позрѣли отъ тѣхъ и сж съ системно натрупанъ умственъ багажъ, а иматъ и отговорността предъ нацията. Защото, а особено въ днешно време, де ската книжнина си има своите специални задачи. Пъкъ децата нека събиратъ познания; нека четатъ това, което пишатъ възрастните, нека редовно учатъ уроците и пишатъ домашните си работи; нека трупатъ повече и повече духовни богатства, пъкъ ако нѣкои иматъ дарбата и влѣчение, когато поотрастнатъ и се почувствуватъ вече силни и кадри, нека пишатъ колкото си щатъ. На даровитите младежи всѣки би се радвалъ. Никой тогава нито може, нито трѣбва да имъ пречи.

Славчо Ангеловъ

Методи Георгиевъ

Отрудена жена - портретъ

танно избликала отъ сърдцата на всички присѣствуващи. Защото откриването на изложбата на варненските художници бѣше една истинска победа на културния фронтъ на града Варна и тя ще живѣе като истински културенъ празникъ въ душите на всички, които сж посетили изложбата и сж оросили мислитъ си съ вълнуващата красота.

Разгъналите се творчески възможности, включени въ мощните рамки, приятно насищатъ око, вълнуватъ сърдцето, и ни каратъ да се замисляме. А тия мисли ни правятъ да виждаме колко много сиво ежедневието се е наплатило въ душите ни. Това ни облагородява и възпламва у насъ забравениятъ красоти.

Благодарение на тягостната делничност, отъ насъ сж избѣгали много близки и далечни ценности и красоти. Ние дори сме забравили много нѣща. Благодарение на нашите художници блудната ни мисль отново се връща къмъ ония близки и далечни ценности и тѣ отново ни запленяватъ съ блѣска на своето очарование.

Наредъ съ знаменателните постижения, онова, което най-много радва посетителя на изложбата е, че почти у всички има творческо вдѣхновение.

Излагатъ двадесетъ и единъ художници. Двадесетъ и едно творчески сърдца сж разлѣли своето вдѣхновение по чудните платна.

Живописътъ преобладава. Намъ п. Анастасовъ е представенъ съ „Азъ буки“ и „Грънчаръ“. Първата картина е една внушителна композиция. Интересна е и като идея и като изпълнение. У нея идеята е така приплетена съ

тава като голѣмъ майсторъ. Въ неговите картини нѣма излишни багри. Всичко е така дадено, че живота на картината не се свършва до рамката, а прелива и ни носи въ широката амплитуда на творчеството на художника. Всѣки, които се спире предъ картините му, сигурно ще каже — голѣмо изкуство. Съ вещната и бѣлега на безспоренъ талантъ Стефанъ Гадуларовъ ни поднася красиви откъси отъ златна Добруджа и следъ като е събудилъ у насъ битовата гордостъ, докосва се съ „Спомени“ и „Серенада“ до нѣжните струни на нашето сърдце и буди въ душите ни трепетъ и унесъ. Погледа не може да се откъсне. Топи се и чезне. — Не всичко въ живота е очарование и прѣсненъ — сякашъ ни казва Методи Георгиевъ. Кжсани отъ унесъта ни и ни показва, че въ живота има и „Трудъ“ и „Отрудени“. Идеиното задълбочаване тукъ се явява като признакъ на богата творческа душа. Всички работи на художника сж надъ линията на висока издръжаностъ. Разнообразенъ и съ чувство на изященъ колоритъ е Кало Граматиковъ. Бита у него е пресъздаденъ по начинъ, който очарова. Акварелите на Бронка Гурова сж майсторски постижения и по стилъ и багри. За дълго задържатъ вниманието ни картините на Кирилъ Дюлгеровъ. Въ неговите „Невъншенски скали“, и „Варненскиятъ заливъ“ иматъ толкова топли багри и настроение, че просто чувствате какъ потъвате въ рамките на платната. Стайко Костовъ, надхвърлил границите на всѣка академичност, най-вече въ „Максуда“ ни дава игра на тонове, вплетени въ наситения въздухъ на идеята.

Петъръ Михайловъ

Кратово

формата съ настроението е чудно.

Две работи, два брилянта „Прибой“ и „Вълна“ на Миленъ Сажковъ, познати ни отъ софийски изложби е безспорно добъръ. Майстора на морето, както го нарекоха, заслужено носи своята титла. Единъ художникъ, който се откъсва отъ общия стилъ на изложбата е младия Станчо Станчевъ. Красивиятъ стремежъ къмъ новъ свой стилъ довежда Станчевъ къмъ оригинални постижения. И третите работи на художника сж бележъ за голѣма творческа интуиция. „Заливъ“ и „Джбака“ сж не само оригинални творби, но и мотиви, които будятъ у насъ мисли за голѣмо творчество.

Свежи и оригинални петна сж

то е премесено съ талантлив хрумвания.

Не забелязано на двете страни на входа на изложбата стоятъ красивите макети на „Тартифъ“, по скиците на Н. Фолъ, и „Подъ игото“ на Ст. Гадуларовъ.

Изложбата на варненските художници е победа на културния фронтъ и гордостъ за Варна.

Ако искаме да възпламенимъ душите си отъ тая гордостъ и красиви стимули, трѣбва да посетимъ общата художествена изложба на художниците варненци.

Николай Щеревъ

Четете
Литературни новини

КРИТИКА

ВЕЛИКАТА ИЛЮЗИЯ, разкази отъ Никола Родиновъ, издава к-во М. Г. Смикаровъ, София, 1943 г.

Презимето на автора звучи книжно, но не оригинално. Има другъ подобенъ още по-книженъ и по старъ псевдонимъ „Бранъ Родиновъ“! Може би поради това първо впечатление челниятъ разказъ „Валиката илюзия“ ми се стори изкуственъ, измѣнено надутъ и само съ усилие на волята го дочетохъ. Особено изкуствено е честото повторение на израза „великата илюзия“ — безъ връзка съ съседния текстъ и безъ достатъчно чувство за стилова хубостъ.

Другите разкази — съ сюжети отъ живота въ Америка (освенъ разказа „Самъ“) се че-

татъ по-лесно и дори увличатъ съ сензационното, далечното и неспровѣримото, за което се разказва въ тѣхъ. Такива сж „Андалте“, „Алилуя...“ и „Жоана“. Нѣй-затрогващи, обаче сж двата разказа „Паката пѣе“ и „Мото Ванкинъ“, въ които авторътъ топло и преживѣно излага спомени си за събития и типове, които му сж познати, близки и свидни отъ детството, преминало въ наше, българско село. Тѣзи два разказа отново доказватъ тезата, че задълбоченъ, съ богато и обработено минало, съ правдивъ трагизъмъ и съ неизмѣримо духовно богатство все още за българския авторъ си остава селския животъ. Затова у насъ писателите пишатъ, художниците рисуватъ и артистите представятъ най-вжично и дълбоко онова, което е отъ селото и за селото. Бързането

да се изнасятъ неферментиралитѣ още ценности на още младия у насъ градски животъ е грѣшка, която ще бжде забелязана.

Мило е отношението на автора къмъ човѣшкото страдание и къмъ едва подсказаните голѣми проблеми, които раздѣлятъ човѣшкото на враждебни групи и може би само външни условия сж виновни за мирогледната неизясненостъ, за еднообразието на стила и третирането на сюжетите, а така сжщо и за книжния му вкусъ. Нима вече не е минало времето на чудатостите като „тишината бръмчи“, „лжичитѣ шибатъ“, „нощи, които сж кжси, но тратъ вѣчността“ и пр.? Освенъ това, всѣки горе-долу добре разказва за онова, което се върти около неговия животъ. Хиляди мемоаристи ни увличатъ съ разказа за своя смъртенъ животъ и дѣ-

ла. Художественото произведение, за да заслужи това име трѣбва да има нѣщо и отъ безсмъртното въ живота на човѣка въобще. Така често личността на автора, който разглеждамъ, излиза на пръвъ планъ, че е трудно да се реши има ли у него въобще дарба на истински разказвачъ и е лесно да се обясни композиционната му нескръжностъ и тежкъ езикъ. Длъженъ съмъ, обаче, да отбележа, че книгата е документъ за много преживѣвания, за достатъчна за единъ писателъ култура и за сериозно отношение къмъ ценностите на културния животъ. Като начало книгата обещава. Дали обаче ще бждатъ превзможнати разните спънки по пътя на автора къмъ върховете на изкуството ще докажатъ бждещите му трудове.

Йорданъ Ковачевъ

ЛИТЕРАТУРНИ НОВИНИ

Двуседмичник за литература, изкуство, наука и обществов живот

Одобрено и препоръчано с окръжно № 8165 от 18. XII. 1943 г. на Министерството на Народното просвещение

Всичко да се изпраща на адрес: ЛИТЕРАТУРНИ НОВИНИ, ул. Оборище № 6 - Варна. Суми чрез пощенска чекова сметка 7941

Обявления по 15 лв. на кв. см., а въ хрониката 20 лв. на редъ. - брой 3 лева

Излонбата на варненските художници като идея

Самият факт, че по-голямата част от варненските художници сж се обособили въ един колектив, който демонстрира пред нас за първи път своето изкуство, говори доста убедително за културното значение на това явление. На нас, публиката, ни се открива възможността да видим и разберем какво може да даде града Варна и въ областта на живописата и скулптурата, след като е далъ вече толкова ценни представители въ други области на изкуството, особено въ музиката и театралното дѣло.

Писателят се представя съ книгитѣ си, художникът — съ картинитѣ си. Преди откриване на общата художествена изложба, кой отъ насъ знаеше, или предполагаше дори, че въ Варна ще има толкова много на брой и при това талантливи майстори въ изобразителното изкуство? — Малцина, или може би никой. Или може би само тия, които духовни нужди и интереси сж били общи, търсили сж се един другъ по неведоми за насъ пѣтици, и най-после, за щастие, сж образували своя идеенъ и творчески колективъ, отъ произведенията на който днесъ ние сж гордостъ се възхищаваме.

Общата художествена изложба не е знаменателна само като ценна придобивка за нашата живопись и скулптура. Тя е ценна преди всичко като едно начало на обединение на творческитѣ

сили въ областта на изобразителното изкуство, което обстоятелство говори за ценни нравствени качества на граждански добродетели въ инициаторитѣ за създаване на това дружество.

Въ тревожнитѣ дни на времето, което преживяваме, тѣхното дѣло е цѣль подвигъ. Човѣкъ, който е обществено животно, твори преди всичко въ обществото. Безъ него то е обречено на гибелъ. Човѣшкото общество отъ своя страна се състои отъ много други, съ специфично свое съдържание, помалки общества. За града Варна Дружеството на варненскитѣ художници е първа стѣпка къмъ съзнателно обединение на даденъ родъ творци. Идете на изложбата имъ и вижте тѣхното дѣло! За частъ — два, вие ще се пренесете въ лоното на великата природа, която успокоява и възбужда уморения духъ, особено днесъ, когато земята гори въ страхотния пожаръ на жестоката война. Вие ще видите морската стихия въ цѣлото нейно величие, ще ви облъхне пролѣтния миризъ на цвѣнали полета и гори, ще почувствувате жегата на добруджанската степъ презъ жѣтва, ще спрете възторжено очи на живописнитѣ македонски градове и ще разберете колко необятна и красива е природата и какво е и какво трѣбва да бѣде отношението на истинското изкуство къмъ нея.

Г. В. Гочевъ

Изкуство и художествена култура

Продължение отъ I стр.

ритѣ културни народи: много музеи, картинни галерии, сбирки. У насъ сега се твори и създава и то интензивно; сж въодушевление и пламък. Художествена култура се придобива не само съ четене и знание, а и съ гледане, съзерцаване и общуване съ творцитѣ на изкуството. Художествено възпитаният човѣкъ умѣе да цени хората на изкуството и тѣхнитѣ творби и се отнася къмъ тѣхъ съ почитъ и внимание. Ние не сме се отървали напълно отъ безвкусицата и дилетанщината. Простолудие то и нашиятъ селянинъ кичатъ стаитѣ си съ пазарски ковчори, бродирани гоблени и гландирани литографии, безъ всѣкаква художествена стойностъ. Въмѣсто оригинални или поне художествени репродукции въ домоветѣ, канторитѣ и канцеларитѣ на ужъ Божемъ интелегентни хора висятъ лунни пейзажи, андалузки, несръчни копия и акварели, купени на безценица отъ самозвани „художници“ (да не говоримъ за вътрешната подредба и обстановка на жилището, което е вече отдѣленъ въпросъ). Съ малки изключения това е по-всѣмѣстно явление. Интересно е, че въ повечето случаи, тия украси се предпочитатъ не поради евтината имъ стойностъ, а поради липса на елементаренъ художественъ вкусъ. Какъ може да се насади художествена култура всрѣдъ народа? Какъ могатъ да се спечелятъ ценители на изкуството, а отъ тукъ и повече внимание отъ страна на обществото къмъ творчеството на художника? Отъ всички изкуства, следъ музиката, изобразителнитѣ въздействатъ най-силно върху човѣшката душа. Ролята, която би изиграла картината съ непосредственото си въздействие върху зрителя, въ това отношение, е значителна и сигур-

на. Тя завладява изведнажъ зрителя, пленява го, раздвижва и най-нѣжнитѣ струни на душата му и го кара да блънува, да се вълнува или униса до забрава.

Създаде ли се веднажъ навика да се посещаватъ изложби и да се следи разволя на изкуството, зрителътъ е спечеленъ, приятелитѣ на изкуството се увеличаватъ, а то имъ се отплаща съ благотворното си влияние. Образованият човѣкъ е полунинтелигентъ, ако нѣма елементарна художествена култура. И ако се сравни въ това отношение интелегентътъ отъ дълбоката провинция съ столичанинътъ такъвъ, последниятъ стои много по-високо въ културно отношение. Естествено е, че въ столицата е концентриранъ цѣлия културенъ животъ и този, който иска да се възползува отъ положителнитѣ страни на културата, ще ги намѣри винаги и всѣкога. Столичанинътъ може да бѣде въ контактъ съ проявитѣ на всички видове изкуства, по-нѣкога дори и да не желае това. Следователно по отношение художествения животъ въ столицата ние не можемъ да бѣдемъ песимисти. Интересътъ къмъ изкуството тукъ безпорно е голѣмъ. Литература, театръ, концерти, сказки, гостувания на артисти отъ високъ рангъ, вливатъ нова струя и поддържатъ интереса къмъ изкуството. Даровити художници бѣгатъ отъ провинцията и устройватъ своитѣ изложби въ столицата, защото намиратъ приятели, съчувственици, купувачи и добъръ приемъ. Тѣ разпродаватъ картинитѣ си и подкрепени морално и материално, съ повишено самочувствие се завръщатъ и се залавятъ интензивно за ново творчество.

Наистина въ последнитѣ години това е необикновено явление поради особенитѣ събития,

Изкуството на художниците варненци*)

Уважае-

ми господинъ Кметъ, позволете ми да ви благодаря за вашата готовностъ да откриете първата обща изложба на Дружеството на варненскитѣ художници. Това доказва, че вие бидете съ най-голѣма строгостъ развитието на културния животъ на града и че занаятъ всички културни начинания и прояви на Варна ще намѣрятъ въ лицето на своя кметъ — покровителъ. Ний ви благодаримъ за напѣтственитѣ думи и ви изказваме нашитѣ увѣрения, че въ насъ вие ще виждате винаги най-добри граждани и нашето изкуство ще бѣде ръководено отъ нашия граждански дългъ, чрезъ който ще бѣдемъ полезни за културното издигане на Варна. Нашата културна организация се поставя на разположение на града и винаги ще бѣде готова да се отзове съ нейната компетентностъ, когато гражданството има нужда отъ нея.

Отъ името на варненскитѣ художници ви благодаримъ за интереса, който проявявате къмъ представителитѣ на изобразителнитѣ изкуства въ града Варна. Този фактъ ясно доказва, че до като културнитѣ прояви на единъ градъ се следятъ съ интересъ и се подкрепятъ отъ граждани на сѣция градъ, той ще служи за показъ и примѣръ. Изкуството е било и ще бѣде винаги съпѣтникъ въ живота на единъ народъ и щастливъ е оня народъ, който въ своя духовенъ и материаленъ градежъ отдава на изкуството нуждната данъ. Въ това отношение у насъ се прави доста. Само така може да се обясни, че въ единъ кратъкъ периодъ отъ време ний сме надминали нѣкои народи, живѣли сравнително много по-дълъгъ духовенъ и политически животъ.

Иега, уважаеми граждани, ний сме щастливи да ви съобщимъ радостния фактъ, че днесъ съществува вече самостоятелно Дружество на варненскитѣ художници, въ което сж обединени почти всички художници въ градъ Варна. Обединението на

варненскитѣ художници, които живѣятъ днесъ съ една идея и съ една целъ, именно културния градежъ на красивата Варна, е фактъ, съ който всѣки гражданинъ може да се гордѣе, сжшо така както се гордѣе съ изграждането на най-хубавиятъ театръ въ България, следъ Софийския, въ който театръ всѣки варненски гражданинъ има своя дѣлъ. Ще бѣдемъ ли щастливи да се радваме нѣкой денъ и на специална изложбена зала?

Дружеството на варненскитѣ художници има за целъ да сдружи всички способни и работливи художници, да се грижи за подобрене условията за творческа работа на своитѣ членове, да следи всички течения въ изкуството и да ги прави достояние и на обществото, да подпомага художественото възпитание както на своитѣ членове, така и на обществото, и да работи за изграждането на постоянна художествена галерия въ града Варна.

Подвигъ е днесъ, при сегашнитѣ условия, да се организира една художествена изложба. Сами можете да предените, че творчеството на художника се нуждае не само отъ срѣдства, но и отъ материали, които днесъ мъчно се набавятъ и че нуждитѣ материали почти не съществуватъ на пазаря. Но най-трудния въпросъ за уреждане на изложби, специално въ Варна, е въпроса за изложбена зала. Въ града ни има само две зали, макаръ и не специални, въ които може да се излага. Това сж залата на Популярната банка и тази зала, въ която се намираме. Но дали тѣзи две зали сж винаги свободни и въ услуга на дружествата за тѣхната културно-просвѣтна дейностъ? Ето единъ въпросъ, който сериозно би трѣбвало да заинтересува както факторитѣ на града, така и гражданството, защото тѣ трѣбва да разбератъ, че именно въ тия военни времена, редомъ съ войницитѣ, които пазятъ границитѣ на отечеството, и ний трѣбва да застанемъ на границитѣ на културния отечественъ фронтъ и чрезъ нашитѣ творби да покажемъ прелеститѣ и богатствата на нашата страна и да научимъ българина да я обича. Именно въ тия неспокойни времена значението и задачитѣ на изкуството сж голѣми. Изкуството е вѣчно и то е мѣрилото за духовния уровень на единъ народъ, защото то е неизличимъ документъ. Благодарение на художницитѣ на миналото, ний днесъ имаме представа за красотитѣ на миналото, отъ които черпимъ вдъхновение и знания.

Азъ мога спокойно да мисля и да се надѣвамъ, че ний, художницитѣ въ градъ Варна, ще бѣдемъ винаги подпомагани отъ съответнитѣ институти, както и отъ варненскитѣ граждани, за да можемъ по-безпрепятствено да изпълняваме своя дългъ на строители на нашата държава.

Уважаеми госпожи и господа, ние желяемъ щото нашата изложба да бѣде не само наше тържество, но и вашъ празникъ на душата, защото ние ви даваме възможностъ чрезъ нашитѣ картини да забравите тежкото ежедневие и да потопите вашитѣ мисли въ тоя тихъ оазисъ на съзерцанието.

*) Слово произнесено отъ председателя на д-вото на варненскитѣ художници г. Ст. Галуларовъ при откриване на първата обща художествена изложба на дружеството на 9 т. м.

ХЕМУСЪ

издаде

НАЙ-ЦЕННОТО ВЪ БЪЛГАРСКАТА ЛИТЕРАТУРА

Изданията на

ХЕМУСЪ

Продаватъ всички книжари

Малки вести

Молимъ най-настоятелно нашитѣ абонати, които по една или друга причина още не сж изплатили абонамента си, да сторятъ това веднага.

За цѣлта прилагаме къмъ този брой по една вносна бележка за внасяне на скромния абонаментъ отъ 60 лв.

Градъ Лѣсковецъ — минало, сегашно състояние и дейци, отъ Димо Миневъ, цена 130 лв. Една народополезна книга, която препоръчваме на нашитѣ читатели. Издава читалище „Напредъкъ“ въ гр. Лѣсковецъ.

В-тъ „Росина“ — Сухиндолъ започва отново да излиза подъ редакцията на Недѣлчо Тинчевъ.

Косачи. Излѣзе отъ печатъ сборникъ разкази подъ надсловъ „Косачи“ отъ нашия сътрудникъ Добри Ив. Станчевъ. Сборникътъ съдържа шестъ разказа съ сюжети изъ действителността. Достава се отъ автора, гара Тулово, казанлъшко.

Приморската популярна банка въ Варна въ желанието си да насърчи детската спестовностъ и възбуди интересъ къмъ сѣщата у юношитѣ и девицитѣ устройва конкурсъ за най-добре написанъ разказъ или статия на тема „Детската спестовностъ и кооперацията“.

Въ конкурса могатъ да участвуватъ само ученички и ученици отъ VII и VIII класове при всички срѣдни училища въ града. Одобрениитѣ работи ще бѣдатъ премирани така: I награда 1500 лв., II награда 1000 лв. и III награда 500 лв.

Срокътъ за представяне работитѣ е 31. януарий 1944 г. на адресъ: Приморска популярна банка — Варна.

Шведски приказки отъ Ранъ Босилекъ. И тази година българскитѣ деца ще бѣдатъ зарадвани отъ Ранъ Босилекъ съ две разкошни книги, въ които сж събрани най-добритѣ шведски народни приказки. Преразказани увлѣкателно и на чистъ български езикъ, приказкитѣ сж изпѣстрени съ множество рисунки отъ художника В. Лазаревичъ. Подвързани сж здраво и красиво. Въобще тѣ сж безупречни издания на книгоиздателство „Хемусъ“.

История на българската литература отъ Малчо Николовъ въ ново издание. Успѣхътъ на „История на българската литература“ отъ Малчо Николовъ бѣ доказанъ по неуспоримъ начинъ — само за шестъ месеца първото издание бѣ изчерпано. Сега книгоиздателство „Хемусъ“ е направило второ издание на тази ценна книга. Както самъ автора пише въ предговора си, въ второто издание сж внесени значителни допълнения въ общитѣ характеристики на главнитѣ периоди въ развитието на литературата ни следъ освободжението; посочени сж повече конкретни данни относно господстващитѣ идеи и настроения въ общественитѣ и интелегентски срѣди и чуждитѣ литературни влияния върху писатели и читатели презъ всѣки периодъ.

За каталогътъ „Провинция“, който се изготвя отъ В. Гейовъ и Ив. Пеневски, дължимъ да съобщимъ, че той ще представлява една енциклопедия, ако така може да се нарече, на творчеството на писателитѣ отъ провинцията. Като се има предвидъ тази програма, той ще обхваща не само последнитѣ проявления, а и единъ по-дълъгъ периодъ отъ време. Собразно съ това нужди сж на състапителитѣ сведения за авторитѣ и произведенията имъ.

Материалътъ да се изпраща на уредницитѣ въ гр. Хасково, ул. Драма, 7.

Печатница „Техника“ - Варна

Методи Георгиевъ художникъ